

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

19. ఏకోనవింశః సర్గః - రామప్రతిజ్ఞా

|| రామప్రతిజ్ఞా ||

తదప్రియమమిత్రఘ్నా వచనం మరణోపమమ్ |
శ్రుత్వా న వివృథే రామః కైకేయాం చేదమబ్రవీత్ || 1 ||

ఏవమస్తు గమిష్యామి వనం వస్తుమహం త్పితః |
జటాఽజినధరో రాజ్ఞః ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్ || 2 ||

ఇదం తు జ్ఞాతుమిచ్ఛామి కిమర్థం మాం మహీపతిః |
నాభినందతి దుర్ధర్షో యథాపురమరిందమః || 3 ||

మన్యుర్న చ త్వయా కార్యో దేవి బ్రూమి తవగ్రతః |
యాస్యామి భవ సుప్రీతా వనం చీరజటాధరః || 4 ||

హితేన గురుణా పిత్రా కృతజ్ఞేన నృపేణ చ |
నియుజ్యమానో విస్రబ్ధః కిం న కుర్యామహం ప్రియమ్ || 5 ||

అలీకం మానసం త్వేకం హృదయం దహతీవ మే |
స్వయం యన్నాహ మాం రాజా భరతస్యాభిషేచనమ్ || 6 ||

అహం హి సీతాం రాజ్యం చ ప్రాణానిష్టాన్థనాని చ |
హృష్టో భ్రాత్రే స్వయం దద్యాం భరతాయాప్రచోదితః || 7 ||

కిం పునర్కనుజేంద్రేణ స్వయం పిత్రా ప్రచోదితః |
తవ చ ప్రియకామార్థం ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్ || 8 ||

తదాశ్వాసయ హీమం త్వం కిం న్విదం యన్తహీపతిః |
వసుధాసక్తనయనో మందమశ్రూణి ముంచతి || 9 ||

గచ్ఛంతు చైవానయితుం దూతాః శీఘ్రజవైర్హయైః |
భరతం మాతులకులాదద్వైవ నృపశాసనాత్ || 10 ||

దండకారణ్యమేషోఽహమితో గచ్ఛామి సత్వరః |
అవిచార్య పితుర్వాక్యం సమా వస్తుం చతుర్దశ || 11 ||

సా హృష్టా తస్య తద్వాక్యం శ్రుత్వా రామస్య కైకయా |
ప్రస్థానం శ్రద్ధధానా హి త్వరయామాస రాఘవమ్ || 12 ||

ఏవం భవతు యాస్యంతి దూతాః శీఘ్రజవైర్హయైః |
భరతం మాతులకులాదుపావర్తయితుం నరాః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

19. ఏకోనవింశః సర్గః - రామప్రతిజ్ఞా

తవ త్వహం క్షమం మస్యే నోత్సుకస్య విలంబనమ్ |
రామ తస్మాదితః శీఘ్రం వనం త్వం గంతుమర్హసి || 14 |

వ్రీడాఽన్వితః స్వయం యచ్ఛ నృపస్త్వాం నాభిభాషతే |
నైతత్కించిన్నరశ్రేష్ఠ మన్యురేషోఽపనీయతామ్ ||15 ||

యావత్త్వం న వనం యాతః పురాదస్మాదభిత్వరన్ |
పితా తావన్న తే రామ స్నాస్యతే భోక్తవేఽపి వా || 16 ||

భిక్ష్వప్తిమితి నిశ్యస్య రాజా శోకపరిప్లుతః |
మూర్ఛితో నృపతత్తస్త్విన్నర్యంకే హేమభూషితే || 17 ||

రామోఽప్యుత్థాప్య రాజానం కైకేయాఽభిప్రచోదితః |
కశయేవాహతో వాజీ వనం గంతుం కృతత్వరః || 18 ||

తదప్రియమనార్యాయాః వచనం దారుణోదయమ్ |
శ్రుత్వా గతవృథో రామః కైకేయాం వాక్యమబ్రవీత్ || 19 ||

నాహమర్థపరో దేవి లోకమావస్తుముత్సహే |
విద్ధి మామృషిభిస్తుల్యం కేవలం ధర్మమాస్థితమ్ || 20 ||

యదత్రభవతః కించిచ్ఛక్యం కర్తుం ప్రియం మయా |
ప్రాణానపి పరిత్యజ్య సర్వథా కృతమేవ తత్ || 21 ||

న హ్యతో ధర్మచరణం కించిదస్తి మహత్తరమ్ |
యథా పితరి శుశ్రూషా తస్య వా వచనక్రియా || 22 ||

అనుక్తోఽప్యత్రభవతా భవత్యా వచనాదహమ్ |
వనే వత్సామి విజనే వర్షాణీహ చతుర్దశ || 23 ||

న నూనం మయి కైకేయి కించిదాశంససే గుణమ్ |
యద్రాజానమవోచస్త్వం మమేశ్వరతరా సతీ || 24 ||

యావన్నాతరమాప్యచ్ఛే సీతాం చానునయామ్యహమ్ |
తతోఽద్వైవ గమిష్యామి దండకానాం మహాద్వనమ్ || 25 ||

భరతః పాలయేద్రాజ్యం శుశ్రూషేచ్ఛ పితుర్యథా |
తథా భవత్యా కర్తవ్యం న హి ధర్మః సనాతనః || 26 ||

స రామస్య వచః శ్రుత్వా భృశం దుఃఖహతః పితా |
శోకాదశక్నువన్భాష్పం ప్రరురోద మహాస్పనమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

19. ఏకోనవింశః సర్గః - రామప్రతిజ్ఞా

వందిత్యా చరణౌ రామో విసంజ్ఞస్య పితుస్తదా |
కైకేయ్యాశ్చాప్యనార్యాయాః నిష్పపాత మహాద్యుతిః || 28 ||

స రామః పితరం కృత్వా కైకేయాం చ ప్రదక్షిణమ్ |
నిష్క్రమ్యాంతఃపురాత్తస్మాత్స్వం దదర్శ సుహృజ్ఞనమ్ || 29 ||

తం బాష్పపరిపూర్ణాక్షః పృష్ఠతోఽనుజగామ హ |
లక్ష్మణః పరమక్రుద్ధః సుమిత్రాఽఽనందవర్ధనః || 30 ||

అభిషేచనికం భాండం కృత్వా రామః ప్రదక్షిణమ్ |
శనైర్ణగామ సాపేక్షో దృష్టిం తత్రావిచాలయన్ || 31 ||

న చాస్య మహతీం లక్ష్మీం రాజ్యనాశోఽపకర్షతి |
లోకకాంతస్య కాంతత్వాచ్ఛీతరత్నేలివ క్షపా || 32 ||

న వనం గంతుకామస్య త్యజతశ్చ వసుంధరామ్ |
సర్వలోకాతిగస్యేవ లక్ష్మతే చిత్తవిక్రియా || 33 ||

ప్రతిషిధ్య శుభం ఛత్రం వ్యజనే చ స్వలంకృతే |
విసర్జయిత్వా స్వజనం రథం పౌరాంస్తథా జనాన్ || 34 ||

ధారయన్తనసా దుఃఖమింద్రియాణి నిగృహ్య చ |
ప్రవివేశాత్తవాస్వేశ్చ మాతురప్రియశంసివాన్ || 35 ||

సర్వో హ్యభిజనః శ్రీమాన్ శ్రీమతః సత్యవాదినః |
నాలక్షయత రామస్య కించిదాకారమాననే || 36 ||

ఉచితం చ మహాబాహుర్న జహౌ హర్షమాత్మనః |
శారదః సముదీర్ణాంశుశ్చంద్రస్తేజ ఇవాత్మజమ్ || 37 ||

వాచా మధురయా రామః సర్వం సమ్మానయజ్ఞనమ్ |
మాతుః సమీపం ధర్మాత్కా ప్రవివేశ మహాయశాః || 38 ||

తం గుణైః సమతాం ప్రాప్తో బ్రాతా విపులవిక్రమః |
సౌమిత్రిరనువవ్రాజ ధారయన్ఘఃఖమాత్మజమ్ || 39 ||

ప్రవిశ్య వేశ్మాతిభృశం ముదాఽన్వితం సమీక్ష్య తాం చార్థవిపత్తిమాగతామ్ |
న చైవ రామోఽత్ర జగామ విక్రియాం సుహృజ్ఞనస్యాత్మవిపత్తిశంకయా || 40 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ఏకోనవింశః సర్గః ||19||
అమరనధ్ అమర్